

saj je naloga žene v življenju ista, če ne večja kakor moža, saj vendar ona mora prva vsaditi v srce svojega sina in svoje hčere narodni čut, narodno zavest in ponos. Če bomo imeli izobraženo žensko, potem šele bomo mogli ga oprostiti pogubonosnega vpliva duhovstva, ki služi dandanes v političnem življenju le kot slepo orodje v dosegu njegovih gospodstvaželjnih in sebičnih namenov. Končno je predavatelj govoril o stališču odbora napram ostalim članom društva. Razmerje mora biti vzgojevalno napram manj izobraženim društvenikom. Odbor se mora izpreminjati in tako dati priliko tudi drugim, da pokažejo svoje vodilne zmožnosti, ker končno postane tudi najpotrpežljivejšemu društvenemu članu vodstvo enega samega odbora neznosno. Odbor mora gledati na to, da preseli društven lokal iz gostilnice, da preseli društveno življenje v bolj tihe prostore, kjer si bodo člani društva lahko brez vsakega hrupa in šuma izposojevali knjige in si tako razširjali svoje duševno obzorje. — Društvo mora nadalje gojiti predavanja, kar mora poskrbeti „Zveza nar. društev“, potem prirediti veselice, ki naj ne bodo združene samo z zunanjim pompom, ampak tudi z izobraževalnim delom, in slednjič gledališke predstave.

Pri debati govori tov. Pesek in priporoča predavanje s skioptikonom. G. Hudina je mnenja, naj društva pri prirejanju veselice izkušajo spojiti „sladko s koristnim“. G. Prekoršek priporoča tudi ustanovitev ženskega društva v Celju, ki naj sistematično skrbi za izobražbo svojih članic in izkuša svoje delovanje raztegniti tudi na deželo.

Udeleženci tečaja so ves dan s priznanja vredno vztrajnostjo in velikim zanimanjem sledili predavanjem in je bilo jako umestno, da so prireditelji tečaja aranžirali proti večeru izlet na stari grad pri Celju. Pod vodstvom A. Peska in Al. Trstenjaka so se podali tečajniki najprej v nemško cerkev in potem na grad. V cerkvi so si ogledali 18 glav celjskih grofov, med katerimi se nahaja tudi glava zadnjega celjskega grofa Ulrika II., ki so ga umorili 1456. l. v Belgradu. Potem so si ogledali znamenite razvaline gradu nekdanjega zgodovinskega Slovenec tako pomembnih celjskih grofov. Ob zarji zahajajočega solca se je nutil izletnikom krasen panorama in navdušeni so zapeli „Lepa naša domovina“, da so se zvoki te krasne himne razlegali nad Celjem in okolico.

Zvečer je bil prijateljski sestanek v „Skalni kleti“, kjer so se udeleženci tečaja v ožjem krogu prav dobro zabavali s petjem, igranjem na klavir itd. Bil je res lep večer, ki ostane vsem v prijetnem spominu.

(Dalje.)

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Konjsko učit. društvo zboruje v nedeljo, dne 7. nov. t. l. o 1/11. dopoldne v novi slovenski šoli v Konjicah po sledečem vzporedju:

1. Predavanje tov. Bena Serajnika o razvoju elektrike in osnovnih potezah brezžične telegrafije.

2. Društvene stvari.
3. Volitev novega odbora.
4. Vprašalna skrinjica.
5. Predlogi.

Pridimo vsi, že prva točka nas bo vse elektrizirala, zato vam je porok vdani **Rado Jurko**, t. č. predsednik.

Kozjansko učit. društvo zboruje dne 2. novembra ob 10. uri dopoldne v Kozjem po sledečem vzporedju:

1. Zapisnik.
2. Dopisi.
3. Razgovor o šol. zvezkih (norm. tipa).
4. Bisanje zemljevida šolskega okoliša in zemljevid polit. okraja.
5. Poročili glavnih skupščin „Zaveze“ in „Lehrerbunda“.
6. Razno.

K točni in obilni udeležbi vabi odbor.

Savinjsko učit. društvo je zborovalo dne 14. oktobra na Gomilskem. Ker ni bil pri obnem zboru v Mozirju narzoč tov. blagajnik, da bi podal blagajniško poročilo, je to storil sedaj.

Računska pregledovalca najdeti vse v najlepšem redu.

Tov. Jakše predava o letu 1848. med Hrvati in obljubi prihodnjič nadaljevati.

Tov. Zotter omenja, da se mu čudno zdi, da izdatki pri „Zavezi“ vedno presegajo dohodke. Priporoča varčnost ter omejitve ne-

potrebnih izdatkov. Tako je bilo čitati, da je „Zaveza“ darovala 50 K poškovodcem po toči. To je vse lepo! Vendar pa imamo organizacijo v prvi vrsti za sebe in zgodilo se bo morda, da bo treba v kratkem kakemu tovarišu gmotno pomagati — brez denarja.

Prihodnje zborovanje se vrši začetkom pomladi.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 7. novembra 1909, ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju na Zidanem mostu.

- Dnevni red,
1. Zapisnik.
2. Društvene zadeve.
3. „O vzgojnem pomenu domačije in ljudske šole“, predava tov. Karel Kveder.
4. Poročili: a) o zborovanju „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“ dne 15. in 16. avgusta t. l. v Mariboru, b) o zborovanju „Lehrerbunda“ dne 11. septembra t. l. v Gradcu.
5. Slučajnosti.

P. n. tovarišice pevke in tovariši pevci se naj zbero zaradi pevske vaje pol ure poprej v šoli.

K polnoštevilni udeležbi vabi najprijazneje

odbor.

Srednješolski vestnik.

**** Kako se izvršujejo sklepi deželnega šolskega sveta?** Pred kratkim se je v seji deželnega šolskega sveta kranjskega na predlog člana dr. Tavčarja sklenilo, da se ne smejo supletje na srednjih šolah več sprejemati ex praesidio, temveč da je za to potreba sejnega sklepa. Dočim se tega sklepa drže ravnatelj slovenskih gimnazij in predlagajo supletje v potrdilo dež. šol. svetu, se ravnatelj nemških gimnazij čisto nič ne brigajo za ta sklep. Tako je ravnatelj gimnazije v Kočevju, Riedl, kar na lastno roko telegrafično z Dunaja poklical dva supleta, nekega Jonketa in nekega Elkertha. Namesto da bi nemški šolski nadzornik Belar ali pa referent Kaltenegger, ki imata čuvati, da se izvršujejo gremialni sklepi dež. šol. sveta, ravnatelja Riedla poučila, da nima nikake pravice samovoljno nastavljeni supletje — ki so, nota bene, še neizprašani, medtem, ko imamo na tucete izprašanih domačih supletov brez kruha — sta se pa ta dva gospoda lepo uklonila in kar nakazala tema supletoma plače. Seveda bosta gospoda svoje tihotapstvo opravičevala s tem, da je bilo nastavljenje rešenih supletov nujno. Pa ta nujnost je jalova, ker je v par dneh dobili usposobljenih kandidatov. Radovedni smo, ali se bo tudi gremialni dež. šol. sveta podrgel Belarjevi in Kalteneggerjevi samovoljnosti in se dal od teh dveh uradniških magnatov bagatelizirati. Gospodine Schwarz — ali mar nimajo gremialni sklepi dež. šol. sveta za vašo nemška uradnika nobene veljave?

**** Iz srednješolske službe.** Deželni šolski svet kranjski je dovolil, da smeta prof. prve državne gimnazije Iv. Grafenauer in Fran Verbič poučevati na slov. trgovski šoli, prof. dr. F. Korun pa na mestnem deklinski liceju. — Učit. kandidat dr. Nikolaj Omerza je imenovan za suplenta na višji državni realki v Idriji. — Namesto ljubljanske višje realki dodeljenega suplenta Vincencija Marinkota pride na prvo državno gimnazijo v Ljubljani suplent Andrej Prebil.

**** Naslov profesorja** je podeljen ravnatelju deželnega muzeja kranjskega dr. Jos. Mantuaniju.

**** Profesor dr. K. Ozvald** v Gorici je dobil za šolsko leto 1909/10. dopust v svrhu študij na polju pedagoške psihologije v inozemstvu.

Književnost in umetnost.

„Matica Slovenska“ izda za l. 1909. sedmero knjig, in sicer: 1. Bleiweisov Zbornik (študija o literarni in politični naši zgodovini Bleiweisovih in Levstikovih časov), 2. Zabavna knjižnica, 3. Knezova knjižnica (obe z zabavnim čitvom); 4. Onjegin, pesnitev Rusa Puškina, prevedel dr. Ivan Prijatelj; 5. Koroška I., zemljepisni del (s slikami in z natančnim jezikovnim zemljepisom te dežele, napisal dr. Potočnik); 6. Stanke Vraz (obrezna študija, napisal dr. Branko Drešler); 7. Štrekelj, Narodne pesmi. — Knjige so malone natisnene in se bodo letos rano razpošiljale. Naj zato čim prej pošlje članarino (4 K), kdor želi dobiti letošnje knjige.

Zemljevid „Maticе Slovenske“. „Matica Slovenska“ daje na znanje, da se na naročila brez obnem poslanega denarja ne more ozirati.

Zvonček. Vsebinska 10. številke: 1. Očetu. E. G. Angl. Pesem. — 2. Kaj nam je pripovedoval naš dedek. A. Pesek. Povest. — 3. Siva čaplja. L. A. D. Poučen spis s podobo. — 4. Rodni vasi Borisov. Pesem. — 5. Jeseni si želim... Borisov. Pesem. — 6. Šumijo vrhovi... Borisov. Pesem. — 7. Galci v Rimu. Ivo Trošt. Zgodovinski spis s podobo. — 8. S kruhom ali brez kruha. Ivo Trošt. Povest. — 9. Kako je naučil

gospod Prijatelj svojega hlapca potrebnega reda. Fran Silvester. Povest. — 10. Nevarna grožnja. Ivo Trošt. Povest. — 11. Sreča. Fr. Jordan. Povest. — 12. Iz risb idrijskih realcev. Podoba. — 13. Lastovice. Dušana. Povest. — 14. Grozdni sok. Poučni spis. — 15. Slanica. Ivan Stepko. Pesem. — 16. Dobro delo. Fr. Jordan. Povest. — 17. Povejte, mamica! Bogumil Gorenjko. Pesem. — 18. Otožna pesem. Bogumil Gorenjko. Pesem. — 19. Pouk in zabava. Zastavica v podobah. Gustav Stupar. — Ponarejen bankovec. — Potres. — Srnica. I. V. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Količek gospoda Doropoljskega. — Priporočamo!

Družba sv. Mohorja v Celovcu je zaradi večjega dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigovsko delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigovaznici, malo pozneje kakor lansko leto dogotovila letošnji književni dar za svoje člane. Vendar bodo društveniki prejeli knjige tako zgodaj, kakor je bilo v navadi prejšnja leta. Ko jih bosta zima in dolgi večeri zbirala na topli klopi ob topli peči, in ob čedni mizi v kotu sobe, bodo že lahko črpali zdravo hrano za glavo in srce iz novih knjig, ki jim je bodo prinesle letos za stari dve kroni letos precej več kakor druga leta. — Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korošci — potem pa 1. člani v krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poreška, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; djakovska, zagrebška in ogrske škofije; sekovska in videmska; 3. ljubljanska, 4. goriska, 5. tržaško-koprška, 6. lavantinska škofija. Celovski in vsi udje, ki prejemale knjige naravnost v tiskarni, naj pridejo čimprej ponje, da nam ne bodo delale predolge napotja v itak tesnih naših prostorih.

Domač umetnik v tujni. Dne 1. t. m. je v Wiborgu na Finskem prvokrat nastopil kot dirigent filharmoničnega orkestra Slovenec g. Leo Funtek. Njegov nastop je bil jako srečen. Občinstvo ga je navdušeno akklamiralo. V Wiborgu izhajajoči listi jako pohvalno pišejo o g. Funtku in čestitajo orkestru, da si je pridobil tako izbornega dirigenta. — Gospod Funtek je sin prof. Ant. Funtka.

Kulturno delo.

„Akademija“ je otvorila svojo letošnje predavateljsko sezono v Ljubljani s predavanjem prof. Vojeslava Moleta o poljskem pesniku Slovackem. Dvorana Mestnega doma je bila polna občinstva, ki je z zanimanjem poslušalo izvajanja govornika. Predavatelj je poslušalcem podal lepo, zaokroženo sliko velikega poljskega pesnika, čigar rojstveno stoletnico Poljaki ravnost letos praznujejo. Lepo in zanimivo predavanje je želo pri hvaležnih poslušalcih zaslužno pohvalo.

Politiški pregled.

*** Položaj v Avstriji.** Kakor vse kaže, provzročijo zakoni, ki jih sprejmejo nižjeavstrijski, gornjeavstrijski, solnograški in predarški deželni zbor, ministrsko krizo v Avstriji. Oba česka ministra (Začek in Braf) sta že izjavila, da podasta takoj demisijo, ako bi ministrski svet predložil nameravane zakonske načrte v sankcijo. Kako se reši kriza, je odvisno v prvi vrsti od držanja poljskega kluba. Poljski minister-rojak Dulemba namerava provzročiti v tem oziru sklep poljskega kluba. Nadejati se je, da se poljski klub nikakor ne bo spozabil tako daleč, da bi se indentificiral s tem, da se predloži v najvišjo sankcijo zakon, ki je naperjen direktno proti Čehom na Nižjeavstrijskem. A čim je Bienerth dal v tem oziru kake obljube, je neizogibno, da mora priti do razdora.

*** Ponemčevalna društva v Avstriji.** Istrska „Narodna Prosveta“ prinaša veleznimivo statistiko članov in dohodkov vseh društev, ki imajo namen organizirati nemštvo v Avstriji. Schulverein ima 100.000 članov in 617.200 K dohodkov, Sudmark, društvo za ponemčevanje Slovencev, Hrvatov in Italijanov ima 50.000 članov in 226.000 K dohodkov, Zveza čeških Nemcev ima 55.000 članov in 190.000 K dohodkov, Nordmark proti Čehom in Poljakom v Sleziiji ima 20.000 članov in 148.000 K dohodkov, Zveza Nemcev na severnem Moravskem ima 44.000 članov in 62.000 K dohodkov, Zveza kršč. Nemcev v Bukovini proti Rusinom in Rumunom ima 4900 članov in 60.000 K dohodkov, Tirolska ljudska zveza ima 24.000 članov in 47.000 K dohodkov, Zveza Nemcev za južno Moravsko proti Čehom ima 7500 članov in 9900 K dohodkov, Zveza Nemcev za Dolnjo Avstrijo ima 7000 članov in 7600 K dohodkov, Zveza za kršč. Nemce v Galiciji proti Poljakom in Malorusom ima 3500 članov in 2600 K dohodkov. Nemška zveza v Gornji Avstriji proti Čehom ima 2100 članov in 8800 K dohodkov. To je 13 društev, ki so imela minolo leto 358.900 članov in 1.454.000 K dohodkov.

*** Z vprašanjem podražanja živil** se je bavil avstrijski ministrski svet 12. t. m. in sklenil ustanoviti komisijo, sestojčo iz ministrov Haardtla, Brafa in Weiskirchnerja, ki imajo izdelati načrte, kako preprečiti podraževanje.

*** Priključenje Žižkova k Pragi.** Uedinjenje Prage se uresničuje v brzem tempu. Te dni je sklenila občina Smichov, da se priključi Pragi, predčerašnjim so isto sklenili občinski svetovaleci starodavnega Žižkova. — Nadejati se je, da se za korak edinstva odločijo hitro tudi Kraljevski Vinohrady, in tako bo uresničena želja vseh Čehov, da bo Praga edina, kakor je po svojem ozemlju in svojem prebivalstvu.

Obrambni vestnik.

*** Klerikalna sodrga** s podlo „Slovenčev“ žurnalistiko, polno demagoštva, brezvestva in brezdomovinstva, ščuje slovensko ljudstvo zoper učiteljstvo, češ, da je v najočiji zvezi s Ferrerom in dogodki v Barceloni. V slavnostni številki, s podobo Šusteršiča, Gregoričiča, Korošca in Grafenaura na prvi strani se upa ponoviti laž, da je poslalo naše učiteljstvo na kongres svobodomislicev deputacijo. — V zadnji številki „Učit. Tov.“ smo pozvali „Slovenca“, naj nam pove imena deputantov, a ker jih ni in nam jih ne more navesti, se zopet z isto frazo laže. — No, se vidi, od kje prihaja. Ko smo Terseglavu navajali fakta in dokazali laž — je molčal! Ko smo Lampetu dokazali neresnico — je molčal! Ko smo „Slomškarjem“ dokazali laž — so molčali! A sedaj so izgubili še to iskrico poštenja, da bi ob taki priliki molčali in lažejo dalje. — Ta fakta si oglej tisto učiteljstvo, ki bi se upalo prisrezati na klerikalno poštenost in njihov kršanstvo.

*** Povest o regulaciji učiteljskih plač** je koučana. Nihče več dandanes ne sme biti pošten! — Po zaslugi dveh naših stanovskih kolegov je propadel predlog za regulacijo učiteljskih plač, ki ga je stavil tovariš Gangl. No, upamo, da je šel sedaj tudi „Slomškarjem“ up po vodi, ker njim se je to celo obljubljalo po poslancih S. L. S. in predsedniku kakor tudi odborniku „Slomškove zveze“ Jakliču in Ravnikarju. Jaklič je pri glasovanju odšel lepo ven in s tem pokazal, kako umeva regulacijo plač. Ravnikar pa je glasoval — proti. No, ta prokleta disciplina, ki človeku odvzame vso moč, če človek nima energije! Mogoče mandat drži bolj nego potreba izboljšanja plač sebi in svojim stanovskim kolegom. No, pa Ravnikarju deloma odpustimo, ker vemo, da se izzvali nanj ves pritisk in ga s tem preplašili. — Nasprotno je z Jakličem, predsednikom „Slomškove zveze“, ki je hil že a priori proti zboljšanju plač. No, njemu kot staremu parlamentarcu nikakor ne moremo opravičiti jalov izgovor discipline, ker on ve, koliko je na tej disciplini, če ga ne bi držal mandat. S tem pa, da je on odšel, je jasno pokazal — ne disciplino, ampak — princip. — Tudi ti gospodje so si stavili princip, izstradati učiteljstvo, in ga vzdrževati na svoji strani z obljubami; a komaj verjamemo, če se bo dalo učiteljstvo varati še enkrat, ker tudi ono se je pričelo zavedati svoje politične veljave in ni izključeno, da izstradan pes ne steče in ne prične gristi v telo svojega gospodarja.

Bivši Slomškar.

*** Iz kranjske deželne zbornice.** (Sklepi o preosnovi šolskega zakonika.) Klerikalni poslanec učitelj Ravnikar piše in sestavlja izpreminjavalni predlog k nekemu paragrafu zakona, ki ga je predlagal klerikalni odsek. Poslanec Jarca to opazi, priteče k Ravnikarju, prebere listek in mu z roko namigne, da ne bo s tem — nič. Ravnikar vstane in nese svoj predlog načelniku S. L. S. Šusteršiču v pretres. — Šusteršič premišlja — a tudi ta mu na migljaj Jarca odmiga z roko in pove, da se to ne strinja s principi stranke. Ravnikar gre na prostor in glasuje za odsek — klerikalni — predlog proti Ganglovetmu predlogu, proti svojemu prepričanju in istotako proti mišljenju učiteljstva. — Nikakor ne menimo s to notico zaničevati Ravnikarja, ker politične strasti nočemo uporabljati kot bojno sredstvo, kako klerikalci in S. L. S. upoštevajo res „pravega“ zastopnika učiteljstva in kako upoštevajo voljo učiteljstva. — Tu se zreali istinitost in iskrenost pozdrava načelnika S. L. S. dr. Šusteršiča „Slomškovi zvezi“!

Galerijski opazovalec.

*** „Zora zori...“** ali „Slovenec“ se boji! Pozivlje, naj vendar nikar učiteljstvo ne ustanavlja sokolskih žup. — Že samo naše besede učinkujejo, kako bi neki vplivala njih izvedba na srčni utrip klerikalcev? Če učiteljstvo poživi in okrepi s svojim vestnim sodelovanjem „Sokola“, stori le s tem svojo narodno dolžnost, ker njemu ni samo duševno, temveč tudi telesno izobraževati narod. — Seveda „Slovenec“ rolni iz povsem drugih vzrokov. Njega telovadna organizacija, ki stoji umetno pokonci, trpi dandanes na oni boleznici, ki jo imenujemo pomanjkanje voditeljev. Duhovni bratje se morajo vendar že odtegniti temu mestu, ker pod demokratizmom trpi njih avtoriteta, na katero pa stari fajmoštri mnogo dajo, ker jim nese in jih drži pokonci. Fanatizem jim ne nese! — Poziv „Slomškovi zvezi“ se ni obnesel in preti nevarnost, da s poživiljenjem „Sokola“ ravno

napredno učiteljstvo ne stre ogrođa te — ne telovadne — ampak fanatično klerikalne organizacije. — Učiteljstvo, naprej! To notri zasadi mo izstradane zobe, da pokažemo, kako učinkuje princip „izstradane“, ki so si ga stavili klerikalni poslanci napram učiteljstvu v deželnem zboru!

*** Slaba vest!** Niti iz številke v številko se ne upajo „Slovenčevi“ uredniki pogledati in odgovorjati. „Slovenec“ odgovarja na našo obrambo vsako soboto, a vedno za en teden in eno številko nazaj, da bi s tem morebiti preslepili še koga. — Toda resnica ostaja v kljub temu čistejša od laži!

Učiteljski vestnik.

Tovarišicam! Tudi ve pohitite z duhom današnjega časa. Ni bilo vedno le učiteljstvo krivo, da se je čulo premnogokrat jadikovanje o pomanjkanju kolegialnosti od strani tovarišic. Premnogokrat ste same napravile tesni kolegialnosti konec, kar nam jasno kažejo slučaj, da možko učiteljstvo visoko spoštuje one tovarišice, ki spoznajo smisel resnosti in dela in se točno in vsestransko zvedajo svoje vzvišene naloge in svojega poklica, ki jih v mnogih ozirih postavljajo nad moči mose. Smisel resnosti v posameznih slučajih je napravljala ločitev med tovariši in tovarišicami. Ne pričakujte rešitve vseh stanovskih vprašanj le od tovarišev, same sezite v razreševanje posameznih vprašanj, ker v premnogih ozirih tovariši ne morejo upoštevati naših teženj, ker jih ne poznajo tako natanko kakor me same — in le od tod izvira premnogokrat nevolja med nami, ki pa jo zakrivimo me same. Da naš stanovski list ne razpravlja teženj z našega stališča v ožjem obsegu, smo deloma tudi same krive. — Naj bi nas spoznanje privedlo na druga pota! — Tudi to, da ostaja končni smoter — zakon, ne opravičuje resnosti v izvrševanju dela, ki ga nudita stališče in stan, ker sedaj je dana prilika, da se žena izkaže vredno postati slovenska mati. Ne bo to ponižalo ugleda učiteljice, temveč ga bo to še dvignilo, ker izkazala bo, da tudi v začasnem svojem stanju ni lahkomišelnost napravila časa, ampak ga je vedno porabila v prid stanu in naroda, kar kvalifikuje njeno vrednost in zmožnost.

Žensko vprašanje in učiteljica.

Referirala na shodu učiteljskih abiturientov E. Keržičeva.

Dandanes, ko se vse bori in poganja z večjim ali manjšim uspehom za svoje pravice, se ne smemo čuditi, če so se postavile tudi žene v vrsto borilcev, da si pridobijo svoje pravo.

Ženske, ki se bore za svoje pravice, imenujemo — emancipirane. Navadno imajo moški nekako mrzno do emancipirank, to pa le zaradi slabe informacije o smotrih in željah prave ženske emancipacije. Večkrat sicer tudi pri nas govore v družbah o ženskem vprašanju, toda žalibog le malokdaj resno, navadno radi smešijo važnost ženskega vprašanja na vse načine. Pri tem so pa krive tudi ženske same. Mnoge, ki se drže za emancipirane, pretiravajo in zaradi prepovršnega pojmovanja zabredejo v ekscentričnost, ki ne dela časti pravi emancipaciji. Zato vladajo tudi pri nas različna mnenja o ženski emancipaciji.

Odločila sem se danes, da povem, kakšno si mislim jaz emancipirano ženo.

Primerjajmo emancipirano in moderno ženo. Kakšna razlika! Moderna ženi je potreba oboževanja in toalete kakor ribi vode. Ako ji vzameš to dvoje, ti ostane le mrtva brezposlembna stvar. Medtem ko moderna žena smatra ljudem le one osebe, ki zavzamejo v družbi z njo isto — ali vsaj ne mnogo nižje stališče — in so ji najnižji sloji le nekake neprijetne, manj vredne prikazni, s katerimi niti od daleč ne bi hotela priti v dotiko — ve emancipirana žena, da je vse človeštvo ena sama velika rodovina, razdeljena sicer v narode in stanove, ne pa v gospodo in borna brezpravna bitja. Ona ve, da mora vsak ud te rodovine skrbeti in neumorno delovati za njen blagor sploh ter posebej za blagor onega naroda, katerega mati ga je rodila.

Emancipirana žena se popolnoma zaveda svoje dolžnosti, ki jo je prejela z življenjem vred. Zaveda se svoje zmožnosti v izpolnjevanju in izpolnitev teh dolžnosti. Ona hoče biti koristen ud svojega naroda in človeške družbe. Kako pa pride ona do te zavednosti? Po trudu in duševnem delu. Veda prinaša osvobojenje, in kdo je najpotrebnejši osvobojenja? — Žena!

IZOBRAZITI — duševno, omikati se hoče vsaka emancipirana žena, a ne zaradi osebne časti in dobička, pač pa, da laže pomaga moškim ali deluje sama v prid naroda.

Oporeka se ji, da hoče emancipirana žena izpodriniti moške iz služb in jim uriniti kuhalnico in šivanko v roke. To ni upravičeno. Prvič, ker dolgo da bo toliko izobraženih žen, da bi izpodrivala moške iz služb in ker so ženske preveč navezane na domače dela in glede njih preveč vatančna, da bi jih pustile izvrševati moškim. Ona dobi poleg svojih študij vedno dovolj časa za urejevanje domačih opravil in dolžnosti. Medtem, ko moderna žena prodaja svoj dolgačas po divanih in oknih, ga posveti malemu psetu ali mimoidočim in oni čas, ki ga pretolčejo moški po gostilnicah in

kavarnah, porabi takozvana emancipirana žena, da se suče marno po domu s šivanko, glačilnikom, kuhalnico ter premišljeno oskrbuje gospodinjstvo.

(Dalje)

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi! Tvrška M. Grubauer, tovarna šolskih zvezkov v Lincu, od izkupička za prodane zvezke na Kranjskem 720 K, tov. Burnik, Barle, Morela, Lavrič, Verdjan in Tavčar iz Metlike 12 K namesto venca na krsto r. g. L. Ganglu; g. Ivan Bonač, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani, 20 K; tvrška Fran Souvan sin zaloga manufakturnega blaga v Ljubljani 15 K; skupaj 767 K; zadnjič izkazanih 2171-10 K, doslej darovanih 2938-10 kron. Bog plati!

Vestnik.

„Slomškarje“ imajo klerikalni grdo za norca. „Soča“ piše: „Slomškarji na Kranjskem so tudi že večkrat zahtevali povišanje plač ter to sporočili dr. Susteršiču in drugim visokim gospodom klerikalnim poslancem. Tudi obljubljeni so jim, da se vse zgodi, kakor hočejo, toda v deželnem zboru kranjskem niso nič hoteli slišati klerikalni poslanci o Ganglovem predlogu glede zvišanja učiteljskih plač. Na Brezjah so zahtevali Slomškarji odpravo krajnih šolskih nadzornikov. V Kranjskem deželnem zboru pa so glasovali klerikalni poslanci, med njimi učitelj Ravninar in Jaklič ter profesor Jarc, proti predlogu poslanca Gangla, ki je zahteval glede krajnih šolskih nadzornikov ravno isto, kar so sklenili Slomškarji na Brezjah. Ali jih imajo za norca Slomškarje! Pa tudi druga ne zaslužijo.“

Letnino za učit. konvikt je plačal tov. Edvard Markošek iz Ljubnega na Gorenjskem. Bog plati!

Tvrška Grubauer, tovarna šolskih zvezkov v Lincu, je darovala od izkupička za prodane šolske zvezke učiteljskemu konviktu zopet 720 K. Pri tej priliki tvrško učiteljstvu zopet prav toplo priporočamo in sicer ne samo zato, ker podpira vsako leto z znatno vsoto učiteljski konvikt, temveč tudi zaradi tega, ker so Grubauerjevi šolski zvezki v vsakem oziru res izvrstni. Svoji k svojim!

Ljubljansko učit. društvo je postavilo blagopokojni tovarišici Olgii Kobau-Gasperinovi prav lep nagroni spomenik. Ker je pa ljubljansko učiteljstvo vsako nedeljo in vsak četrtek zaposleno z obrtno nadaljevalno šolo, zato ni bilo mogoče spomenika slovesno odkriti, vabimo pa vse kolegince in kolege, prijateljice in prijatelje, da obiščejo o Vseh Svetih grob prerano umrle, vzorne učiteljice in kolegince Olgie. Na spomeniku je ta-le napis, ki ga je zložil g. dr. Ivo Šorli.

Le skromno znamenje, da tukaj si k počitku legla, Ti bodi, plemenita žena, ta spomenik. Je skromen znak ljubezni naše, ne spomenik. Saj, kjer si mimo šla na svoji zemski poti, povsod pognalo je stotero evetje za Teboj; ta dolga, svetla sled je za Teboj ostala, to spomenik je Tvoj!

Postavilo „Ljubljansko učiteljsko društvo“.

Smrtna kosa. Tovarišu A. Pesku je umrl nadebudni sin Zoran. Naše iskreno sožalje!

I. izkaz prispevkov za Hočevarjev spomenik. Prispevali so doslej sledeči gospodje in dame: po 10 K: Hočevar Anton, Gomilsko; Neimenovan, Zagorje; po 3 K: Staufer Franc, Pilštanj; po 2 K: Kurbus Tom., Slivnica; po 1 K: Sachs Irena, Kozje; Berthold Kristina, Pilštanj; Gherbaz Ivana, Št. Peter; Bračič Emilija, Št. Vid; Bračič Franc, Št. Vid; Moric Emerik, Št. Peter; Krajnik Ivan, Kozje; Pulko Valentin, Dobje; Gradišnik Anton, Polje; Germovšek Miloš, Pilštanj; Ulčar Ljudevit, Kozje; Žolnir Oskar, Vlimje; Pečnik Alojzij, Buče; Jordan Ivan, Prevorje; Potočnik Anton, Podsreda. Skupaj 40 K. Za nadaljne prispevke se priporoča Miloš Grmovšek, nadučitelj.

Pilštanj.

S cirilico ven! Hrvaško učiteljsko društvo „Požeške doline“ je sklenilo pozvati vsa učiteljska društva, da zahtevajo od deželne vlade, da „izbaci cirilico, kao svišan balast iz svih razreda nižih i viših pučkih škola!“ To frankovsko-klerikalno učiteljstvo ima tudi planke na očeh, kakor naši „Slomškarji“, ki potom deželnega zbora sami sebe tepejo.

Poročila sta se na Vranskem tov. Rudolf Vrabl in gđ. Zinka Schwentnerjeva. — Iskrene častitke!

Südmarka na delu. Südmarka je kupila v Cerknici pri Št. Ilju krasno Bindlechnerjevo posestvo za 34.000 K in sicer zaradi slovenske brezbriznosti.

Zgled Slovincem. Do 11. t. m. so nabrali Čehi za milijonski dar Matiči školski K 83.135. Ta številka govori mnogo; nas pa spominja dolžnosti, ki je mi ne izvršujemo v polni meri nasproti ugroženim narodnim mejam.

Večerna šola za odrasle v sv. Ivanu pri Trstu se je pričela v ponedeljek 18. t. m. Poučevala se bo 3 ure slovenščina, 3 ure italijanščina, 3 ure nemščina in 3 ure računstvo. Ponek se vrši vsak dan (izvzemši nedelje) od 7. do 9. ure zvečer. — Svetoivančani! Uporabite to lepo priliko. Obiskujte marljivo šolo, ker to bo le vam v korist!

Iz ljudskošolske službe na Kranjskem. V brezplačno šolsko prakso je sprejeta učiteljska kandidatinja Josipina Franke za Vič. — V Železnikih je imenovan za provizoričnega učitelja Ivan Tavčar. — Namesto obolelega učitelja Bogomira Govekarja pride k D. M. v Polju učiteljska kandidatinja Frančiška Mandelj. Za pomožna učitelja sta imenovana za I. deško ljudsko šolo v Ljubljani Marija Arzelin, za II. učiteljski kandidat Fran Zupan. — V Kočevje pride učiteljska kandidatinja Ana Ganslmayer, v Koprivnik Marija Stimpfl in v Stari log Elizabeta Hönigmann. Učiteljski kandidat Bogomir Račič je imenovan za provizoričnega učitelja na Kalu. Provizorična učiteljica Ana Greben je premeščena iz Trzina v Čemšenik. — Namesto obolelega nadučitelja Leopolda Armiča je imenovana za suplentko na III. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani Danica Sinkovič. — Za učiteljico za ženska ročna dela na ljudskih šolah v Hotičah, v Polšniku, St. Lampertu in v Kresnicah je imenovana Berta Wohinz. — Učiteljski kandidat Fane Tutseh je imenovan za provizoričnega učitelja v Kočevski Reki. Namesto obolele učiteljice Leontine Murgel pride v Kočevje učit. kandidatinja F. Stöckl. Učit. kandidat Anton Skala pride kot prov. učitelj v Podrago. Namesto obolele učiteljice Marije Bučar pride v Belo cerkev učit. kandidatinja Julija Kromar. Učit. kandidat Herman Kmet bo nadomestoval obolelega učitelja Karla Perkota v Šmihelu pri Novem mestu. Namesto obolele učiteljice Roze Salberger pride na Jesenice učit. kandidatinja Ana Čop. Namesto obolelega učitelja Avgusta Jenskota pride na Bled suplentka Antonija Jakličeva. V brezplačno šolsko prakso je pripuščena bivša prov. učiteljica Terezija Furlan na Igu. Učit. kandidat Metod Požar pride na Slap. Učit. kandidatinja Leopoldina Kump pride v Knežak. Učit. kandidat Izidor Smole pride na Vič pri Ljubljani. Učit. kandidat Fran Hočevar pride v Soro. Ker je učitelj Ločniškar prestopil v primorsko šolsko službo, je imenovana na njegovo mesto pri Sv. Gregorju v kočevskem okraju učit. kandidatinja Karolina Riegler. Bivša suplentka Roza Svetlič je imenovana za prov. učiteljico na Ježici. Namesto na dopustu nahajajočega se učitelja Frana Marinčka pride v Št. Vid nad Ljubljano suplentka Roza Jovan. Bivša suplentka na Vrhniki P. Zavašnikova pride za prov. učit. in vod. v Bevke. V Črmošnjice pride učit. kandidatinja Erika pl. Vorbek. Za prov. učit.-voditeljico v Št. Lenarlu pri Škofji Loki je imenovana Terezija Rantova. V Loški potok pride učit. kandidatinja Marija Susteršičeva. Za prov. učiteljico v Koroško Belo učit. kandidatinja Terezija Jalenova.

Listnica uredništva.

A. G.: Prejeli smo in porabimo ob ugodni priliki. Sedaj ni bilo mogoče, kakor lahko izprevidite. Pozdrav in pogumno naprej! — J. P. v H.: Vaše želje sedaj ni mogoče uvaževati. Kaj bi rekli ljudje!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1164. Štajersko. 162 1-1
Na trirazredni ljudski šoli v Zg. Poljskavi se namesti stalno služba učiteljice z rednimi dohodki po tretjem krajnem razredu.

Redno opremljene prošnje je vposlati krajnemu šolskemu svetu v Zg. Poljskavi, do konca novembra 1909.

Dokazati je usposobljenost iz obeh deželnih jezikov.

Okrajni šolski svet v Sl. Bistrici, dne 14. oktobra 1909.

Našim rodbinam priporočamo 34

- Kolinsko cikorijo -

Jernej Bahohec

trgovina s papirjem
poleg Prešernovega spomenika

priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd. 11 26-22

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška tovarna Cottage-Organs in orgelj-harmonijev. 36 52 39

Najboljše orgelj-harmonije obeh sistemov izdeluje in pošilja najceneje
RUDOLF PAJKR & Komp.,
Kraljevi gradec št. 133 (Češko).

Zaloge: Dunaj, Praga, Budimpešta.
Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.
Pošilja se poštine prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.
Cenovniki gratis in franko.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka
v PRAGI

zavaruje v življenskih oddelkih: na slučaj doživetja in smrti, doto otrokom, dohodke in pokojnine, ter dovoljuje uradnikom, častnikom, profesorjem, učiteljem in vpokojencem posojila proti prenotaciji na služnini, pokojnini, ženitveni kaviciji itd., in v požarnem oddelku: proti škodam po požaru.

Zavarovani kapital	K 1053.737.339-88
Zavarovalnine	8.090.621-62
Izplačane škode in kapitali leta 1905	4.361.283-89
Rezervne in poroštvne zaloge	41.335.041-01
Pokojninski zalogi (uradniška in zastopniška)	2.188.391-24
Premoženje, naloženo v vrednostnih papirjih, posestvih, posojilih na posestva	34.087.781-48
Izplačana dividenda članom življenj. oddelkov l. 1905	206.296-40
V vsem pa doslej	1.606.893-21
V letu 1905 se je premoženje pomnožilo za	3.004.509-80
V 37 letni dobi svojega obstanka izplačala je banka „Slavija“ svojim članom odd. I—V. za škode in nagrade	97.814.430-97

Vsa pojasnila daje 14 26-20

General. zastop banke „Slavije“
v Ljubljani,
Gospoške ulice št. 12.

37 12 10

Samo

Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici sme izdelovati „Pekatete“. To Vam daje garancijo, da je res dobro blago.